

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 269/2026-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetihó v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľiek [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], všetky [REDACTED], právne zastúpených Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, Rožňavská 2, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. SI-2P/26/2020 (pôvodne vedenom Okresným súdom Skalica pod sp. zn. 2P/26/2020), postupu Krajského súdu v Trnave v konaniach vedených pod sp. zn. 26CoP/53/2022, sp. zn. 11CoP/6/2023, sp. zn. 12CoP/164/2024 a sp. zn. 14CoP/232/2024 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6CdoR/5/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľiek a skutkový stav veci

1. Sťažovateľky v 1. až 3. rade sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. apríla 2026 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. SI-2P/26/2020 (pôvodne vedenom okresným súdom pod sp. zn. 2P/26/2020), ako aj postupom krajského súdu a postupom najvyššieho súdu v konaniach označených v záhlaví tohto rozhodnutia. Sťažovateľky zároveň navrhujú, aby ústavný súd prikázal Okresnému súdu Senica konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznal im primerané finančné zadost'učinenie každej po 18 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že 20. mája 2020 otec vtedy maloletých sťažovateľiek 1 a 2 podal na okresnom súde návrh, ktorým sa domáhal

zmeny doterajšej úpravy styku s nimi. Dňa 11. septembra 2020 otec svoj návrh rozšíril o zníženie výživného.

3. Okresný súd na pojednávaní konanom 17. marca 2022 zastavil konanie v časti o zmenu úpravy styku, zamietol návrh otca na zníženie výživného, čiastočne vyhovel návrhu matky (sťažovateľka 3) na zvýšenie výživného a uložil otcovi a sťažovateľkám podrobiť sa psychologickému poradenstvu. K tomuto rozsudku bolo 6. apríla 2022 vyhotovené opravné uznesenie.

4. Krajský súd na odvolanie oboch účastníkov konania svojím prvým rozsudkom z 28. septembra 2022 zrušil v poradí prvý prvoinštančný rozsudok vo výroku o výživnom, ktorý rozsudok krajského súdu matka napadla dovolaním. Spis bol 30. marca 2023 predložený najvyššiemu súdu, ktorý uznesením z 30. mája 2023 dovolanie matky proti prvému rozsudku krajského súdu odmietol.

5. Okresný súd následne na pojednávaní konanom 16. mája 2024 rozhodol vo veci samej v poradí svojím druhým rozsudkom tak, že výživné na vtedy maloleté sťažovateľky znížil a zrušil povinnosť otca platiť výživné na tvorbu úspor. Sťažovateľka 3 podala proti predmetnému rozsudku odvolanie, ktorému krajský súd rozsudkom č. k. 14CoP/232/2024-919 zo 14. augusta 2025 čiastočne vyhovel tak, že výživné bolo znížené v menšej miere. Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 11. septembra 2025 a vykonateľnosť 16. septembra 2025.

6. Dňa 27. októbra 2025 sťažovateľky podali proti predmetnému rozsudku krajského súdu dovolanie, o ktorom zatiaľ najvyšší súd nerozhodol.

7. Sťažovateľky, podrobne opisujúc procesné úkony všeobecných súdov, tvrdia, že v napadnutom konaní dochádza k zbytočným prietahov, neuvádzajú však podstatnú skutočnosť, ktorú ústavný súd zistil v súčinnosti s najvyšším súdom, že okresný súd mu zaslal dovolanie sťažovateliek spolu so spisom 5. marca 2026, najvyššiemu súdu bolo doručené 9. marca 2026 a bolo zaevidované pod sp. zn. 9CdoR/4/2026.

8. Sťažovateľky už podali ústavnému súdu celkom tri ústavné sťažnosti na prietahy v preskúmanom konaní, ktoré ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 251/2022-17 z 24. mája 2022, uznesením č. k. II. ÚS 409/2024-27 z 10. septembra 2024 a uznesením č. k. II. ÚS 586/2025-16 zo 16. októbra 2025 odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateliek

9. Proti postupu súdov v napadnutom konaní podali sťažovateľky túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentujú, že konanie v predmetnej veci, aj keď má privilegovaný charakter, trvá od 20. mája 2020 už viac ako 5 rokov a 10 mesiacov, pričom v čase podania ústavnej sťažnosti sa nachádza „vo fáze dovolacej“. Tvrdia, že okresný súd nedokázal ani po viac ako 5 mesiacoch ich dovolanie predložiť najvyššiemu súdu a v ich veci koná zmätene a nekoncentrovane. Opakujú argumentáciu z predošlých ústavných sťažností, že prvoinštančný súd síce konal priebežne, ale súčasne nepremyslene a bez analytického nadhľadu. Poukazujú na to, že prvý rozsudok okresného súdu bol odvolacím súdom zrušený, čo považujú za postup neúčelný a prietahový. Tiež tvrdia, že posledné rozhodovanie odvolacieho súdu bolo neakceptovateľne dlhé, pričom si nevyžadovalo ani doplnenie dokazovania, ani nariadenie pojednávania. Sťažovateľky upriamujú pozornosť na to, že konanie

na dovolacom súde sp. zn. 6CdoR/5/2023 trvalo od 30. marca 2023 do 30. mája 2023. Pokiaľ ide o úkony súdu po podaní v poradí druhého dovolania, poukazujú na ich neúčelnosť a zmätenosť, ako aj na nečinnosť okresného súdu v súvislosti s predložením veci najvyššiemu súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľiek je tvrdenie, že postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu, ich nesprávnou činnosťou, ako aj celkovou dĺžkou konania o zníženie výživného došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu ich v bode 1 označených práv.

11. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020). Z toho vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam identické.

12. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 76/03, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017). Samotným prerokovaním veci na všeobecnom súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (obdobne III. ÚS 127/03, IV. ÚS 221/04).

13. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

14. Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je teda to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

15. Z aktuálne prejednávanej ústavnej sťažnosti sťažovateľiek v súhrne vyplýva, že napadnuté konanie začalo 20. mája 2020 a v časti návrhu na úpravu styku s vtedy maloletými sťažovateľkami bolo prvým rozsudkom okresného súdu z 28. septembra 2022 právoplatne zastavené na základe otcovho späťvzatia návrhu. V konaní o návrhu otca na zníženie výživného podala matka dva protinávryhy na zvýšenie výživného a aj v tejto časti už všeobecné súdy právoplatne rozhodli, a to ešte pred podaním ústavnej sťažnosti. Ako je zrejmé z verejne dostupného registra doložiek právoplatností a vykonateľností súdnych rozhodnutí, druhý rozsudok okresného súdu zo 16. mája 2024 nadobudol právoplatnosť 11. septembra 2025 v spojení s rozsudkom krajského súdu zo 14. augusta 2025.

16. Zo súdov zúčastnených na rozhodovaní teda v čase podania ústavnej sťažnosti už ani okresný súd, ani krajský súd vo veci sťažovateľiek nekonali, keďže spis bol 5. marca 2026 predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o (v poradí druhom) dovolaní sťažovateľiek. Okresný súd tak vecou nedisponoval a v rámci dovolacieho konania už nemohol vykonávať žiadne procesné úkony.

17. Keďže v čase doručenia ústavnej sťažnosti (6. apríla 2026) bolo napadnuté konanie právoplatne skončené a právna neistota sťažovateľiek už bola odstránená, a teda k namietanému porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu už nemôže reálne dochádzať, ústavnému súdu neostal žiaden priestor na vyslovenie porušenia práv sťažovateľiek, keďže ich účel bol naplnený. Ústavná sťažnosť je preto v časti smerujúcej proti okresnému súdu a krajskému súdu zjavne neopodstatnená.

18. K záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti vo vzťahu k namietaným prietahom v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 6CdoR/5/2023 už ústavný súd dospel v bode 39 uznesenia sp. zn. II. ÚS 586/2025 zo 16. októbra 2025, od ktorých nemá dôvod sa odchýliť.

19. Nad rámec ústavný súd pripomína, že pri hodnotení toho, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, EŠLP posudzuje dĺžku konania ako celok bez ohľadu na jednotlivé fázy konania (pozri napr. rozsudky EŠLP vo veciach Bublákova proti Slovenskej republike z 15. 2. 2011, Čičmanec proti Slovenskej republike z 28. 6. 2016). Treba však podotknúť, že EŠLP vo svojom rozhodovaní koná proti Slovenskej republike ako porušovateľovi práv a z toho dôvodu posudzovaná dĺžka konania ako celok je relevantná. Pri posudzovaní veci ústavným súdom v konaní podľa čl. 127 ústavy ústavný súd koná proti konkrétnemu porušovateľovi práv sťažovateľa v čase podania ústavnej sťažnosti. Ak sťažovateľom označený porušovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti vo veci sťažovateľa už rozhodol, nemohol byť v čase podania sťažnosti porušovateľom práv sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov za predpokladu, že sa mu vec súdom vyššej inštancie nevrátila na ďalšie konanie (IV. ÚS 517/2021, I. ÚS 208/2023).

20. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľiek pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

21. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľiek bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2026

Peter Molnár
predseda senátu